

На основу члана 28. Статута Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета, Наставно - научно веће Фармацеутског факултета, на седници одржаној 13.07.2017. године, доноси

ПРАВИЛНИК О СТУДЕНТСКОЈ СТРУЧНОЈ ПРАКСИ

I. Опште одредбе

Члан 1.

Правилником о Студентској стручној пракси (у даљем тексту: Стручна пракса) уређују се ближи услови за избор или именовање здравствених установа-наставних база Универзитета у Београду-Фармацеутског факултета (у даљем тексту Факултет) у којима се пракса реализује, ангажовање ментора из праксе, одговорности и обавеза студената, ментора из праксе и наставника факултета укључених у организацију и реализацију стручне праксе, као и сва остала питања у вези са организовањем и реализацијом стручне праксе.

Члан 2.

Здравствена установа-наставна база Факултета је апотека, огранак апотеке (у даљем тексту: апотека) и медицинско - биохемијска лабораторија (у даљем тексту МБ лабораторија); апотека која је основана као организациона јединица у оквиру здравствене установе на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите (у даљем тексту: болничка апотека) и МБ лабораторија која је основана као организациона јединица у оквиру здравствене установе на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Члан 3.

Стручна пракса се организује на основу акредитованог студијског програма. Студентска стручна пракса се реализује у 2 до 3 циклуса у току школске године, зависно од броја пријављених студената.

Обавезу реализације праксе имају сви студенти који су стекли услов за упис пете, завршне, године студија.

Стручна пракса се реализује према плану који је утврђен картоном предмета.

Члан 4.

Студентска стручна пракса се изводи у здравственим установама (апотека, болничка апотека или МБ лабораторија) са којима Фармацеутски факултет има закључен уговор о сарадњи. Закључивањем уговора о сарадњи здравствена

установа постаје наставна база Факултета и стиче право да јавно истакне натпис „Наставна база Универзитета у Београду-Фармацеутског факултета“.

Уговор између Факултета и здравствене установе се закључује на три године и може се обновити више пута, све док постоји обострани интерес.

Здравствена установа постаје наставна база Факултета закључивањем уговора и престаје да буде истеком уговора.

Здравствена установа може бити наставна база Факултета уколико испуњава услове:

- у погледу простора, опреме и кадра у складу са важећим законским и подзаконским прописима;
- уколико има најмање два запослена фармацеута (осим за болничку апотеку) или једног запосленог биохемичара;
- спроводи магистралну израду лекова (за апотеку);
- обавља послове из области медицинске биохемије, хематологије и хемостазе (за МБ лабораторију).

Члан 5.

Приликом избора здравствене установе предност имају апотеке/МБ лабораторије које имају усвојене стандарде квалитета ISO9001, 14001, 18001, 17025 или 15189; које су акредитоване од стране Агенције за акредитацију здравствених установа или имају уговор са Републичким фондом за здравствено осигурање.

Приликом избора болничких апотека предност има апотека која је организациона јединица основана у оквиру акредитоване здравствене установе на секундарном или терцијарном нивоу здравствене заштите.

Члан 6.

Апотеке/МБ лабораторије заинтересоване за закључивање уговора са Факултетом, јављају се на конкурс Факултета.

Факултет расписује конкурс у месецу октобру у школској години у којој се изводи студентска пракса. Конкурс се објављује на интернет страници Факултета и траје 3 месеца.

Заинтересоване апотеке/МБ лабораторије приликом јављања на конкурс достављају: копију решења Министарства здравља о испуњености услова за обављање здравствене делатности и предлог ментора са њиховим контактима.

Члан 7.

Након завршетка конкурса, Факултет закључује уговор о сарадњи са оним апотекама/МБ лабораторијама које испуњавају услове конкурса.

Списак апотека/МБ лабораторија, наставних база са којима Факултет има закључен уговор је јавно доступан и налази се на интернет страници Факултета.

Из списка апотека/МБ лабораторија Комисија за спровођење студентске стручне праксе врши избор апотеке/МБ лабораторије у којој ће студент обавити Стручну праксу.

II. Обавезе и одговорности студента

Члан 8.

Обавезе и одговорности студента током обављања праксе су:

- Здравствени (санитарни) преглед за апотеке/болничке апотеке;
- Имунизација против акутног вирусног хепатитиса (ХБВ инфекције), Сл. Гласник РС 11/06 (за МБ лабораторије);
- Поштовање упутства ментора из праксе;
- Одговорно обављање задатака које му повери ментор из праксе;
- Поштовање актуелних прописа о заштити на раду, противпожарне заштите, хигијене на радном месту и употреба одговарајућих заштитних средстава;
- Чување пословне тајне, као и података из здравствене и медицинске документације и података о личности са којима се упознаје у току обављања праксе, а у складу са важећом законском регулативом у овој области;
- Придржавање етичких начела понашања у складу са актуелним етичким кодексима;
- Припремање и попуњавање Дневника студентске стручне праксе.

III. Ментор из праксе

Члан 9.

Ментор из праксе за апотеку/болничку апотеку је дипломирани фармацеут/магистар фармације, специјалиста фармације или доктор фармацеутских наука/медицинских наука–фармација са најмање 3 (три) године радног искуства у самосталном обављању фармацеутске здравствене делатности, запослен у наставној бази-апотеци/болничкој апотеци.

Ментор из праксе за МБ лабораторију је дипломирани фармацеут-медицински биохемичар/магистар фармације-медицински биохемичар, специјалиста медицинске биохемије, специјалиста клиничке хемије или доктор фармацеутских наука/медицинских наука–фармација са најмање 3 (три) године радног искуства у

самосталном обављању медицинско-биохемијске делатности, запослен у наставној бази-МБ лабораторији.

Ментора из праксе предлаже наставна база Факултета, а именује Комисија за спровођење студентске стручне праксе.

Списак именованих ментора из праксе је јавно доступан и налази се на интернет страници Факултета.

Комисија за спровођење студентске стручне праксе додељује ментора студенту у складу са актуелним процедурама објављеним на сајту Факултета.

Члан 10.

Обавезе и одговорности ментора из праксе су:

- Стицање сертификата о завршеној обуци за ментора из праксе коју организује Факултет;
- Спровођење обуке и надзор студента у вези са процесима рада према утврђеном Плану праксе;
- Ментор оверава Дневник студентске стручне праксе и потврду о обављеној Студентској стручној пракси.

Својим потписом и печатом установе ментор гарантује да је студент успешно обавио Стручну праксу.

IV. Обавезе Факултета

Члан 11.

Факултет је у обавези да пре започињања стручне праксе, организује и спроведе курс/обуку за менторе из праксе. Обука се организује најмање два пута годишње. По завршеној обуци Факултет издаје сертификат ментору о завршеној обуци.

Сертификат има дужину важења колико и закључени уговор са наставном базом.

V. Комисија за спровођење студентске стручне праксе

Члан 12.

Комисију за спровођење студентске стручне праксе (у даљем тексту Комисија) чине наставници који имају положен стручни испит или завршену специјализацију за здравствене раднике. Продекан за наставу је по функцији члан Комисије.

Поред наставника Факултета, један члан Комисије је запослени у Рачунском центру Факултета.

Комисија броји 7 чланова.

Комисију именује Наставно-научно веће факултета, на предлог руководства Факултета.

Мандат чланова Комисије траје 3 године.

Члан 13.

Обавезе и одговорности Комисије за спровођење студентске стручне праксе су:

- провера испуњености услова предложених наставних база и ментора из праксе;
- ажурирање базе података о наставним базама и менторима из праксе, на почетку пролећног семестра, у којем се одвија Стручна пракса;
- израда коначног распореда студената по наставним базама;
- организовање обиласка студената у наставним базама током извођења стручне праксе;
- координирање све активности које су у вези са извођењем стручне праксе;
- уколико је студент испунио све предвиђене активности, чланови Комисије из реда наставника оверавају Дневник студентске стручне праксе према списку који доставља Одсек за наставу и студентска питања;
- припремање испитних питања и организација извођења писменог испита;
- попуњавање записник о полагању испита
- уписивање података о обављеној стручној пракси у индекс.

VI. Поступак извођења стручне праксе

Члан 14.

Након додељивања наставне базе и ментора, студент је дужан да обави здравствени (санитарни) преглед (за апотеке) или имунизацију против ХБВ инфекције (за МБ лабораторије). Са потврдом о обављеном прегледу/имунизацији и задовољавајућим налазом, студент контактира Комисију која му издаје упут за обављање Праксе у жељеној апотеци/МБ лабораторији, и један примерак Дневника студентске стручне праксе.

У изабрану апотеку/МБ лабораторију, наставну базу, студент носи: потврду о обављеном прегледу, упут Комисије и Дневник студентске стручне праксе.

Након завршетка Праксе студент је дужан да Одсеку за наставу и студентска питања достави Дневник Студентске стручне праксе и потврду потписану од стране ментора из праксе која је интегрални део Дневника.

Сви студенти из једног циклуса Праксе, по завршетку Стручне праксе, полажу писмени испит састављен од питања вишеструког избора. У креирању испита учествују сви наставници из Комисије.

По истицању резултата писменог испита, наставници чланови Комисије уписују податке о обављеној Пракси у индекс и попуњавају записник о полагању испита који се доставља Одсеку за наставу и студентска питања, а након тога уписује у досије студента.

VII. План Праксе у апотекама

Члан 15.

Програм стручне праксе се реализује у трајању предвиђеном акредитованим студијским програмом.

Током обављања Стручне праксе у апотеци, под надзором ментора, студент се упознаје са: колективом апотеке, организацијом рада и поделом одговорности у апотеци; изгледом, распоредом и наменом просторија у апотеци; савременом стручном литературом коју поседује апотека; софтвером који апотека користи; врстама лекова, укључујући биљне лекове и традиционалне биљне лекове, и друге у складу са Законом о лековима и медицинским средствима; режимом издавања лекова; фармакотерапијским групама лекова и фармацевтским облицима који се примењују у терапији; магистралним лековима који се израђују у апотеци; галенским лековима који се израђују у галенској лабораторији апотеке; медицинским средствима која се налазе у апотеци; правилима и начином понашања и опхођења у апотеци и са другим здравственим радницима; правилима адекватног одевања.

У оквиру Стручне праксе, студент се, под надзором ментора, упознаје и обучава за следеће активности:

1. Планирање, набавка, пријем и складиштење лекова и других производа

Под надзором ментора, студент се упознаје са основним принципима и оспособљава за поступке планирања, набавке, пријема и складиштења лекова, медицинских средстава, дијететских и козметичких производа.

2. Издавање лекова и других производа у апотеци

Под надзором ментора из праксе, студент се оспособљава за обављање следећих активности:

- утврђивање исправности прописаног рецепта у смислу постојања административне или стручне грешке;
- издавање лекова (укључујући биљне лекове и традиционалне биљне лекове, и друге у складу са Законом о лековима и медицинским средствима), медицинским средства, дијететских и козметичких производа у складу са прописима који уређују ову област;
- пружање информација пацијенту при издавању лека (укључујући биљне лекове и традиционалне биљне лекове, и друге у складу са Законом о лековима и медицинским средствима), медицинског средства, дијететског суплемента или козметичког производа;
- употреба Националног регистра лекова, Фармакотерапијског водича и друге стручне литературе која представља извор информација о лековима и медицинским средствима;
- вођење евиденције о издатим лековима: Књига рецепата, Књига приватних рецепата, Књига наркотика и др.;
- законском и стручном одговорношћу фармацеута за учињену грешку при издавању лекова;
- применом стандарда за обављање апотекарске праксе.

3. Израда магистралних и галенских лекова

Под надзором ментора, студент се обучава и спроводи следеће активности:

- коришћење стручне литературе;
- извођење фармацеутских прорачуна;
- припрема посуђа, прибора и амбалаже и обезбеђивање услова за израду магистралних и галенских лекова, поштујући захтеве за израду нестерилних и стерилних фармацеутских облика;
- израда магистралних и/или галенских лекова;
- вођење стручне евиденције: Књига израде магистралних лекова, Књига израде галенских лекова, Књига квалитативне анализе фармацеутских супстанци (активних и помоћних) и контроле квалитета галенских лекова;
- важећим законским и стручним прописима који регулишу израду магистралних и галенских лекова.

4. Унапређење исхода терапије индивидуалног пацијента

Под надзором ментора, студент се упознаје и оспособљава за:

- пружање информација пацијентима при издавању лекова уз лекарски рецепт;
- пружање информација пацијентима при издавању лекова без лекарског рецепта;
- комуникацију са пацијентима и здравственим радницима;
- идентификовање проблема везаних за употребу лекова;
- оптимизацију терапије пацијента у договору са другим здравственим радницима;

- саветовање пацијената и подршку комплијанси прописане терапије;
- саветовање пацијената о правилној примени дијететских производа, као и могућим храна-лек интеракцијама;
- давање савета пацијентима о правилној примени различитих фармацеутских облика лекова;
- праћење индивидуалне употребе лекова;
- праћење, пријављивање и извештавање о нежељеним дејствима лекова.

5. Вођење административних послова и управљање процесима рада

Под надзором ментора, студент се упознаје са:

- робно-финансијским књиговодством у апотеци, принципом обраде рачуна и доставница које прате промет (улаз/излаз) лекова и медицинских средстава у апотеци, као и других производа за заштиту здравља корисника;
- праћењем рокова употребе и вођењем Књиге рокова употребе лекова;
- поступком расхоровања лекова и других производа и одлагања фармацеутског отпада;
- радом софтвера који се користи у апотеци;
- начином вођења административних послова у апотеци;
- надзором и управљањем процесима рада у апотеци.

Члан 16.

Болничка апотека

Током обављања праксе у болничкој апотеци, под надзором ментора, студент се упознаје са: колективом апотеке, организацијом рада и поделом одговорности у апотеци; изгледом, распоредом и наменом просторија у апотеци; савременом стручном литературом коју поседује апотека; софтвером који апотека користи; фармакотерапијским групама лекова и њиховим фармацеутским облицима који се најчешће, или искључиво примењују у болничком лечењу; магистралним и галенским лековима који се примењују у болницама; припремом и условима чувања парентералних препарата израђених мешањем више лекова; медицинским средствима која се примењују у болници; организационим јединицама у оквиру болнице које сарађују са апотеком; правилима и начином понашања и опхођења у апотеци и са другим здравственим радницима у болници; правилима адекватног одевања.

У оквиру упознавања са организацијом рада, студент се упознаје са свим активностима које се обављају у болничкој апотеци:

1. Планирање, набавка, пријем и складиштење лекова и медицинских средстава

Под надзором ментора, студент се упознаје са основним принципима и оспособљава за поступке планирања и формирања болничке Листе лекова, набавку, пријем и складиштење лекова и медицинских средстава. Студент се обучава и за праћење законских прописа везаних за набавку лекова и медицинских средстава.

2. Издавање и дистрибуција лекова и медицинских средстава

Под надзором ментора, студент спроводи следеће активности:

- издавање лекова и медицинских средстава према потребама одељења или клиника;
- издавање лекова под посебним режимом издавања;
- систем расподеле индивидуалне терапије;
- праћење законских прописа и документације од значаја за издавање лекова и медицинских средстава.

3. Израда галенских и магистралних лекова

Под надзором ментора, студент се упознаје и спроводи:

- коришћење стручне литературе;
- фармацеутске прорачуне;
- набавку фармацеутских супстанци (лековитих и помоћних) и амбалаже, потребних за израду галенских и магистралних лекова;
- припрему посуђа, прибора и амбалаже и обезбеђење услова за израду (нестерилних и стерилних фармацеутских облика) галенских и магистралних лекова;
- израду магистралних и галенских лекова за специфичне потребе пацијената у болници;
- израду стерилних препарата за парентералну примену;
- упознаје са складиштењем и начином чувања израђених лекова;
- примењује мере предострожности при руковању лековима високог ризика (цитостатици, имуносупресиви, антибиотици и др.);
- упознаје са вођењем стручне евиденције: Књига израде магистралних лекова, Књига израде галенских лекова, Књига квалитативне анализе фармацеутских супстанци (активних и помоћних) и контрола квалитета галенских лекова;
- важећим законским и стручним прописима који регулишу израду галенских и магистралних лекова.

4. Унапређење исхода терапије пацијента

Под надзором ментора, студент се упознаје и оспособљава за:

- праћење потрошње лекова и медицинских средстава;
- креирање политике рационалног коришћења лекова у болници, у сарадњи са другим здравственим радницима;
- праћење спровођења утврђених терапијских протокола лечења;

- коришћење извора информација и пружањем информација о лековима и медицинским средствима здравственим радницима;
- анализу претходно примењиване терапије и саветовање пацијената о правилној употреби лекова при отпусту из болнице;
- учешће у консултацијама са здравственим радницима у вези рационалног избора врсте, дозе, облика и начина примене лекова за пацијента;
- праћење реакције пацијента на лек и пријава нежељених дејстава лекова;
- консултације са здравственим радницима о правилној примени лекова;
- учешће у пројектима и клиничким испитивањима лекова;
- тумачење резултата терапијског мониторинга лекова.

5. Вођење административних послова

Под надзором ментора, студент се упознаје са:

- начином вођења административних послова у апотеци;
- надзором и управљањем процесима рада у апотеци;
- робно-финансијским књиговодством у апотеци, принципом обраде рачуна и доставница које прате промет (улаз/излаз) лекова и медицинских средстава у апотеку;
- праћењем рокова употребе и вођењем Књиге рокова употребе лекова;
- поступком расходовања лекова и медицинских средстава и одлагања фармацеутског отпада;
- вођењем прописаних евиденција.

VIII. План Праксе у МБ лабораторијама

Члан 17.

Програм стручне праксе у МБ лабораторијама се реализује у трајању предвиђеним акредитованим студијским програмом.

- Током обављања стручне праксе у МБ лабораторији, студент се под надзором ментора се упознаје са колективом МБ лабораторије, организацијом рада и поделом одговорности у МБ лабораторији, коришћењем стручне литературе, законским прописима, коришћењем информационих технологија, биолошким материјалом, прављењем раствора за лабораторијске анализе, принципима аутоматизације, интерпретацијом резултата лабораторијских тестова, валидацијом и издавањем резултата, контролом квалитета рада.

У оквиру Стручне праксе, студент се, под надзором ментора, упознаје и обучава за следеће активности:

1. Пријем биолошког материјала

Под надзором ментора, студент се упознаје са:

- врстом, пријемом и узорковањем биолошког материјала;
- коришћењем информационих технологија;
- применом стандарда у лабораторији.

2. Безбедност рада и управљање медицинским отпадом

Под надзором ментора, студент се упознаје са:

- безбедним руковањем хемикалијама, биолошким материјалом, медицинским отпадом и његовим одлагањем. Студент се обучава и за праћење законских прописа о здравственој заштити, о здравственом осигурању, етичком кодексу у пракси и етичком доношењу одлука.

3. Аналитички и дијагностички поступци у медицинској биохемији

Под надзором ментора студент спроводи следеће активности:

- припремање раствора за лабораторијске анализе;
- рад на биохемијском анализатору;
- апликација аналитичких метода (спектрофотометрија, имунотурбидиметрија, потенциометрија) на биохемијском анализатору;
- преглед урина и фецеса;
- праћење резултата лабораторијских тестова ради објективне процене учесталости болести или стања, компликација и прогнозе;
- интерпретација резултата са знањем о мерном принципу, физиолошким и методолошким варијацијама, утицају исхране, физичке активности и лекова.

4. Аналитички и дијагностички поступци у лабораторијској хематологији и хемостази

Под надзором ментора, студент спроводи следеће активности:

- одређивање основних хематолошких параметара;
- рад на хематолошком бројачу;
- интерпретација резултата крвне слике са хематолошког бројача;
- основни тестови у хемостази (ПТ, аПТТ, фибриноген);
- издавање резултата.

5. Спровођење верификације метода и интерне контроле квалитета рада

Под надзором ментора, студент спроводи следеће активности:

- одређивање аналитичке нетачности и непрецизности;
- калибрација метода одређивања параметара на анализаторима;

- припрема контролних карата;
- анализирање контролних карата.

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Проф. др Зорица Вујић